

УДК 634.75.631.526.52.1

Л.С. ПРИЙМАЧУК, кандидат сільськогосподарських наук

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

СОРТИ СУНИЦІ В УМОВАХ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Наведено результати досліджень вивчення 12 сортів суниці у колекційних насадженнях в умовах Львівської області. Відзначено найвищу врожайність у сортів суниці Стефанія, Радославка і Дукат.

Ключові слова: сорт, суниця, продуктивність, якість.

Суниця – найбільш поширена ягідна культура в умовах Львівської області [3]. Одним із важливих факторів, які визначають успішність вирощування суниці, являється правильний вибір сорту, який повинен відповідати кліматичним і ґрунтовим умовам регіону [1, 5].

Вибір сорту визначається, в основному, продуктивністю, великоплідністю, транспортабельністю, стійкістю до ураження хворобами і пошкодження шкідниками [4].

Попит на ринку і ріст переробної промисловості обумовлює дальніше збільшення виробництва суниці за рахунок розширення площ, концентрації промислового виробництва у найбільш сприятливих кліматичних умовах, впровадження нових методів вирощування культури [2].

З 2010 по 2012 роки в умовах Львівської області вивчали 12 сортів суниці у колекційних насадженнях: Ольвія, Багряна, Гігант Джорней, Фестивальна ромашка, Стефанія, Радославка, Мармолада, Зенга Зенгана, Ельсанта, Дукат, Русич, Пегас. За контроль були взяті сорти Ольвія, Фестивальна ромашка, Зенга Зенгана.

© Приймачук Л.С., 2013

Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2013. Вип. 55. Ч. I.

Ґрунт дослідних ділянок – чорнозем опідзолений. Вивчення проводили на високому агротехнічному фоні із застосуванням повного комплексу заходів для виробничих насаджень.

Досліди закладено у вересні 2009 р. за схемою 0,80×0,20 м. Кількість рослин у варіанті – 60 шт. Обліки і спостереження проводили за загальноприйнятою методикою.

Клімат у зоні західного Лісостепу України, де проводилися дослідження – помірно теплий і вологий, сума активних температур становила 2400 °С, тривалість безморозного періоду 140–180 днів. Середньорічна сума опадів за роками коливалася в межах 580–840 мм, відносна вологість повітря – 70–80 %.

Вегетаційний період в умовах Львівщини розпочинається при переході середньодобової температури повітря через +5 °С і настає переважно у третій декаді березня (табл. 1). Середня дата цвітіння за два роки по сортах – 30.04.–13.05. Дуже раннє цвітіння відзначено у сорту Гігант Джорней – 30 квітня (2012 р.), найпізніше – 16 травня (2011 р.) у сорту Ельсанта. Час і дружність досягання ягід залежить від біологічних особливостей сортів та погодних умов. Відповідно до цього сорти було поділено на групи: ранні, середні, пізні. Раннє досягання ягід виявлено у сорту Гігант Джорней в 2012 р. – 25 травня.

До групи сортів з раннім строком досягання віднесено три сорти: Ольвія (к), Багряна, Гігант Джорней. У групу з середнім строком досягання ягід ввійшло чотири сорти: Фестивальна ромашка (к), Стефанія, Радославка, Мармолада. Група з пізнім строком досягання ягід налічує п'ять сортів: Зенга Зенгана (к), Ельсанта, Дукат, Русич, Пегас.

1. Фенологічні спостереження за сортами суниці, (середнє за 2011–2012 рр.)

№ п/п	Сорти	Початок відростання листків	Початок цвітіння	Початок досягання ягід
1	2	3	4	5
1	Ольвія (к)	26.03	05.05	28.05
2	Багряна	26.03	02.05	31.05
3	Гігант Джорней	25.03	02.05	25.05
4	Фестивальна ромашка (к)	28.03	07.05	05.06
5	Стефанія	28.03	07.05	03.06
6	Радославка	28.03	06.05	01.06

1	2	3	4	5
7	Мармолада	27.03	06.05	03.06
8	Зенга Зенгана (к)	30.03	11.05	07.06
9	Ельсанта	29.03	13.05	08.06
10	Дукат	29.03	10.05	07.06
11	Русич	29.03	10.05	07.06
12	Пегас	30.03	10.05	07.06

Погодні умови, які склалися у період вивчення сортів були досить різноманітними, але зими 2011 і 2012 років сприяли перезимівлі суниць. У всіх досліджуваних сортів не виявлено підмерзання ріжків і кореневищ.

Як видно із даних таблиці 2, врожайність сортів у перший рік плодоношення (2011 р.) становила 60,5-98,8 ц/га. Найвищу врожайність (99,3 ц/га) серед ранніх сортів мав контроль Ольвія у групі сортів середнього строку достигання – сорт Стефанія (98,2 ц/га) і с. Ельсанта (98,8 ц/га) у групі з пізнім строком достигання.

У сортів, які вивчали у 2012 р. урожайність була вищою порівняно з 2011 р. на 1,3–50,2 ц/га.

Середні дані за два роки показали, що в групі раннього строку достигання виділяється контроль Ольвія (99,9 ц/га); середнього строку достигання – Стефанія (104,4 ц/га) і Радославка (100,3 ц/га); контроль – Фестивальна ромашка (84,9 ц/га); пізнього строку – Дукат (119,7 ц/га), Русич (102,3 ц/га); контроль – Зенга Зенгана (78,5 ц/га).

За масою ягоди, більшість сортів відноситься до великоплідних (середня маса ягід більше, ніж 10 г). у сортів Багряна, Гігант Джорней і Русич маса ягоди – 9,6-8,5 г відповідно.

Найкращу дегустаційну оцінку (9,0 балів) мав сорт Пегас. Посередні смакові якості ямали годи сортів Русич, Мармолада, Зенга Зенгана (7,0–7,5 бала).

2. Врожай сортів суниці у 2011–2012 рр.

№ п/п	Сорти	Врожай з 1 га, ц		Серед не за 2 роки, ц/га	Прибав ка врожаю до контро лю, ц/га	Серед ня маса ягоди, г	Маса най- біль- шої ягоди, г	Дегус- тацій- на оцінка, бал
		2011 р.	2012 р.					
1	Ольвія (к)	99,3	100,6	99,9	-	10,5	25,6	8,0
2	Багряна	75,0	85,6	80,3	-	9,6	14,8	8,0
3	Гігант Джорней	60,5	72,6	66,6	-	8,5	17,3	8,0
4	Фестивальна ромашка (к)	80,5	89,4	84,9	-	10,0	18,7	8,0
5	Стефанія	98,2	110,5	104,4	+19,8	10,0	22,5	8,0
6	Радославка	80,6	120,0	100,3	+15,4	10,5	20,2	8,0
7	Мармолада	90,0	94,4	92,2	+7,3	10,8	23,0	7,5
8	Зенга Зенгана (к)	83,2	73,7	78,5	-	9,5	18,3	7,0
9	Ельсанта	98,8	97,7	98,2	+23,2	10,5	21,0	8,5
10	Дукат	94,6	144,8	119,7	+41,2	10,0	18,5	8,0
11	Русич	92,1	112,4	102,3	+23,8	8,5	19,2	7,0
12	Пегас	84,2	76,2	80,2	+1,7	10,5	23,4	9,0

Вивчення ураження сортів суниці грибними хворобами протягом двох років показало, що не виявлено жодного стійкого сорту проти білої плямистості (табл. 3). Найменше ураження даною хворобою виявлено в сортів Ольвія, Гігант Джорней, Стефанія, Радославка, Мармолада, Ельсанта, Дукат (7 балів).

3. Ураження сортів суниці грибними хворобами і суничним кліщем, (середнє за 2011–2012 рр.)

№ п.п.	Сорти	Ураження листків, бал		
		борошніста роса	біла плямистість	пошкодження суничним кліщем
1	Ольвія (к)	9	7	9
2	Багряна	9	5	7
3	Гігант Джорней	9	7	7
4	Фестивальна ромашка (к)	9	5	9
5	Стефанія	9	7	9
6	Радославка	9	7	9
7	Мармолада	9	7	9
8	Зенга Зенгана (к)	9	5	9
9	Ельсанта	9	7	9
10	Дукат	9	7	9
11	Русич	7	5	9
12	Пегас	9	5	9

Майже всі вивчені сорти показали високу стійкість до борошністої роси, за винятком Русича (7 балів). Незначне пошкодження суничним прозорим кліщем виявлено в сортів Багряна і Гігант Джорней.

Висновки. За період 2011–2012 рр. в у мовах Львівщини за комплексом господарсько біологічних ознак виділено сорти суниці: Стефанія, Радославка і Дукат, які відповідають вимогам, що ставляться до сучасних конкурентоспроможних сортів.

Література

1. Копылов В. И. Земляника / В. И. Копылов – Симферополь : Пом Пресс, 2007. – 362 с.
2. Марковський В. С. Ягідні культури в Україні / В. С. Марковський, М. І. Бахмат. – Кам'янець-Подільський : Медобори, 2008. – С. 4–45.

3. Приймачук Л. С. Суниця / Л. С. Приймачук, М. М. Приймачук. Львів: [Б.в.], 2010. – 88 С.

4. Программа и методика сортоизучения плодовых, ягодных и орехоплодных культур / под общ. ред. Е. Н. Седова. – Орел : Изд-во ВНИИСПК, 1999. – С. 417–443.

5. Самехов М. М., Самехова Н. В., Сумарокова Т. Б. Сорты земляники в условиях Вологодской области / М. М. Самехов, Н. В. Самехова, Т. Б. Сумарокова // Садоводство и виноградарство, 2009. – № 2 – С. 14–16.